

Scherp Zicht op de toekomst

A stylized graphic of an eye, composed of overlapping shapes in shades of blue, green, and yellow, positioned behind the main title text.

Participatietraject
in het kader van
de opmaak van de omgevingsanalyse
en de meerjarenplanning 2020-2025:
resultaten participatie.

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	De 5 thema's.....	4
1.2	Opbouw van dit document.....	5
2	Verslaggeving per tafel.....	6
2.1	Tafel 1	6
2.1.1	Mobiliteit	6
2.1.2	Armoede en betaalbare bijstand	6
2.1.3	Sociale contacten en buurtwerking	6
2.1.4	Klimaat	6
2.1.5	Milieu en afvalbeleid	6
2.2	Tafel 2.....	7
2.3	Tafel 3.....	7
2.3.1	Sociaal wonen.....	7
2.3.2	Verkeersveiligheid.....	7
2.3.3	Mobiliteit	7
2.3.4	Sport en cultuur.....	7
2.3.5	Gezondheid en welzijn.....	7
2.4	Tafel 4.....	8
2.4.1	Fiets	8
2.4.2	Verkeer en openbaar vervoer	8
2.4.3	Sociale contacten stimuleren	8
2.4.4	Digitale communicatie	8
2.4.5	Samenwerking tussen publieke en private instanties	9
2.5	Tafel 5.....	10
2.5.1	Ruimtelijke ordening	10
2.5.2	Werkgelegenheid	10
2.5.3	Horeca en cultuur.....	10
2.5.4	Meer groen.....	10
2.5.5	Jeugd	10
2.6	Tafel 6.....	11
2.6.1	Mobiliteit en veiligheid in het verkeer.....	11
2.6.2	Dorpswerking en buurt.....	11
2.6.3	Bestuur	11
2.6.4	Klimaat	11
2.6.5	Ruimtelijke ordening	11
2.7	Tafel 7.....	12

Participatie meerjarenplanning: resultaten participatieavond

2.7.1	Sociale contacten tussen jong en oud	12
2.7.2	Een propere stad.....	12
2.7.3	Sport voor iedereen	12
2.7.4	Iedereen digitaal.....	12
2.7.5	Eigen kweek.....	12
2.8	Tafel 8.....	13
2.8.1	Financiën.....	13
2.8.2	E-diensten	13
2.8.3	Openbaar vervoer	13
2.8.4	Faciliteren van de ontwikkeling van jongeren	13
2.8.5	Sport/Senioren	14
2.9	Tafel 9.....	15
2.9.1	Speelpleinen en recreatie	15
2.9.2	Gratis WIFI overal en voor iedereen	15
2.9.3	Toerisme bevorderen	15
2.9.4	Kansarme kinderen helpen	15
2.9.5	Samenwerking tussen stad en verenigingen	15
2.10	Kook je fit-tafel.....	16
2.10.1	Gezondheid.....	16
2.10.2	Duurzame steden (mobiliteit, openbare ruimte, ...).....	16
2.10.3	Innovatie en technologie	17
2.10.4	Armoede.....	17
2.10.5	Klimaat	17
3	Analyse van de kernpunten uit de participatiemomenten	18
3.1	Vrije tijd, met inbegrip van verenigingen	18
3.2	Mobiliteit en verkeer	18
3.3	Klimaat, milieu en afval.....	19
3.4	Digitale communicatie en digitale voorzieningen	20
3.5	Sociale contacten en buurtwerking	20
3.6	Ruimtelijke ordening en (sociaal) wonen.....	20
3.7	Armoede en betaalbare bijstand.....	21
4	Communicatie	23
	Bijlage 1: Alle ideeën van de participatieavond verzameld	24

1 Inleiding

De externe stakeholders werden bevraagd tijdens een participatieavond op 23 april 2019.

Alle leden van de verschillende advies- en beheersraden werden persoonlijk uitgenodigd om deel te nemen aan deze avond. Zij zijn namelijk niet enkel afgevaardigden van verenigingen, maar tegelijkertijd ook geëngageerde inwoners. Ook burgers die niet zijn aangesloten bij een vereniging of adviesraad kregen de kans om deel te nemen aan deze avond. Via de stedelijke website, facebook, posters en flyers werd een oproep gedaan. 107 deelnemers schreven zich op voorhand in, 79 mensen kwamen uiteindelijk mee brainstormen.

Na een korte introductie en kennismaking per tafel, werd in het eerste deel van de avond aan 8 tafels in duo's gebrainstormd over 5 vooraf bepaalde thema's en 1 'open rubriek', waarin ideeën die niet pasten in één van de 5 thema's konden worden aangebracht.

In het tweede deel groepeerden de deelnemers per tafel hun ideeën. Ze stemden met stickers (maximaal 2 per persoon per idee) over de voor henzelf meest belangrijke en relevante ideeën. Ze bepaalden daarna gezamenlijk per tafel de top 5.

Daarnaast werd op donderdag 2 mei na de activiteit 'Kook je fit' bijzondere aandacht besteed aan de cliënten van het OCMW. De deelnemers aan deze activiteit brainstormden in groep over de 5 thema's. De resultaten zijn hier anders weergegeven, omdat deze groep gezamenlijk brainstormde. Zij uitten al hun ideeën en bekommernissen, maar moesten hierin geen top 5 bepalen.

In juni volgt fase 2 van de participatie en gaan we met een aantal stellingen de straat op, om te kijken waar onze inwoners prioriteiten zouden leggen.

1.1 De 5 thema's

Hoe kunnen we armoede overal en in al haar vormen uitroeien?

Armoede is niet alleen in ontwikkelingslanden een dagelijks probleem. Ook in Scherpenheuvel-Zichem bieden heel wat mensen dagelijks het hoofd aan deze uitdaging. Leven in armoede gaat veel verder dan een veel te krap budget. Vaak missen mensen in armoede allerlei kansen op een normaal en gezond leven. Denk aan toegang tot basisbehoeften, gezonde voeding, een rijk sociaal leven, deelname aan beleid, ...

Hoe kunnen we voor alle leeftijden een goede gezondheid verzekeren en welzijn promoten?

Gezondheid gaat verder dan enkel het fysieke aspect, er moet ook aandacht zijn voor mentaal welzijn. Specifieke doelgroepen hebben verschillende behoeften als het gaat om welzijn, denk maar aan chronisch zieken, mensen met een handicap, ... En ook hier geldt dat voorkomen beter is dan genezen. Preventief werken rond gezondheid kan onder meer door sporten aan te moedigen, aandacht voor gezonde voeding, aangepast wonen, ...

Wij zien technologische vooruitgang en innovatie als oplossing voor een aantal maatschappelijke uitdagingen.

Het stimuleren en optimaal inzetten van nieuwe technologieën is de uitdaging voor de komende jaren. Zo zijn er heel wat mogelijkheden om 'slimme' technologie te gebruiken om de dienstverlening beter te maken, maar ook het leven van de inwoners makkelijker te maken. Denk maar aan het gebruik van allerlei sensoren op het openbaar domein, moderne communicatiemiddelen, digitalisering van diensten, ... Daarnaast is het ook van belang dat iedereen toegang heeft tot internet en mee is in de digitale maatschappij.

Wij willen steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam maken.

Steden en gemeenschappen groeien in een razend tempo. Dat zorgt voor enorme druk op de leefomgeving, huisvesting, verkeersstromen, ... Het is van belang voldoende aandacht te besteden aan een doordachte inrichting van het openbaar domein, zodat er voldoende groene publieke ruimte beschikbaar blijft. Alle inwoners moeten kwaliteitsvol en betaalbaar kunnen wonen. Openbaar vervoer en alternatieve vormen van mobiliteit bieden een antwoord op verkeersvervuiling.

Wij pleiten voor dringende actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden.

Klimaatverandering is een wereldwijde uitdaging. Iedereen kan de impact ervan ondervinden, of het nu gaat om weerpatronen, de zeespiegel of om extreme weersverschijnselen. De uitstoot van broeikasgassen door menselijke activiteiten versnellen de klimaatverandering en blijft nog stijgen. De aanpak hiervan moet op verschillende manieren gebeuren en door alle actoren (overheden, bedrijven, burgers, ...) samen.

1.2 Opbouw van dit document

Hoofdstuk 2 bevat de verslaggeving per tafel van de participatieavond op 23 april: de top 5-thema's van elke tafel, met daarbij een vermelding van de goed scorende ideeën. Daarnaast vind je hier ook het integrale verslag van het participatiemoment op 2 mei. Aangezien deze deelnemers op een andere manier brainstormden, is het niet mogelijk uit deze ideeën een top 7 te destilleren.

In hoofdstuk 3 vatten we de top 8 van de belangrijkste bekommernissen samen, overkoepelend voor alle gesprekstafels, en bekijken we waar de mogelijkheden zitten voor het meerjarenplan 2020-2025.

In hoofdstuk 4 wordt bekeken hoe en wanneer de resultaten van deze participatieavond teruggekoppeld worden.

De bijlage bevat in tabel-vorm een samenvatting van alle ideeën die tijdens de participatie-avond aan bod kwamen, ook diegenen die niet in de top 5 geraakten. Ook deze zijn bijzonder waardevolle input voor het meerjarenplan.

2 Verslaggeving per tafel

2.1 Tafel 1

Aan tafel 1 werden de volgende 5 thema's als belangrijk aangestipt:

1. Mobiliteit
2. Armoede en betaalbare bijstand
3. Sociale contacten en buurtwerking
4. Klimaat
5. Milieu en afvalbeleid

2.1.1 Mobiliteit

De deelnemers van deze tafel vragen aandacht voor langzaam verkeer en denken daarbij aan verbeterde fietsinfrastructuur, het stimuleren van korte verplaatsingen met de fiets, alsook aan het verbeteren van de verkeersveiligheid aan de scholen. Ook wensen ze meer mogelijkheden voor het openbaar vervoer en het stimuleren van carpooling voor het werkverkeer.

2.1.2 Armoede en betaalbare bijstand

Er is veel aandacht voor mensen die in armoede leven of het financieel moeilijk hebben. Hierbij gaat de aandacht naar meer hulp en begeleiding voor inwoners die financiële problemen hebben, meer initiatieven om inwoners te helpen met het vinden van een job, maar ook aan betaalbare rusthuizen en aangepaste prijzen voor invaliden en zieken. De basisbehoeften moeten volgens de deelnemers van deze tafel betaalbaar zijn. Er wordt ook opgemerkt om de deeleconomie-initiatieven zoals kringwinkel en voedselbanken laagdrempeliger en bekender te maken.

2.1.3 Sociale contacten en buurtwerking

De sociale contacten bevorderen via buurtwerking of verenigingen is van belang. Er is nood aan het creëren van ontmoetingsplaatsen waar ouderen en jongeren elkaar kunnen ontmoeten en ook aan initiatieven om de eenzaamheid te doorbreken. Het vrijwilligerswerk en de verenigingen zijn daarbij heel belangrijk.

2.1.4 Klimaat

De deelnemers van deze tafel denken ook aan het klimaat en groene energie. Er wordt voorgesteld om in de gemeente oplaadpalen te voorzien op zonne-energie, groepsaankopen voor de aankoop van kleine zonnepanelen, ledverlichting voor de straatverlichting met sensoren en daarbij om na middernacht de straatlampen te dimmen. Ze wensen ook extra windmolens in de gemeente.

2.1.5 Milieu en afvalbeleid

Er is ook aandacht voor het milieu en het afvalbeleid in de gemeente. Er wordt gedacht aan het vragen van statiegeld voor petflessen en brik, de mogelijkheid creëren om afval te sorteren op het openbaar domein en meer controle te doen op illegaal verbranden van huisvuil. De deelnemers van deze tafel wensen ook om het afkoppelingsbeleid van de rioleringen in de gemeente te verhogen.

2.2 Tafel 2

De deelnemers van tafel 2 werden herverdeeld naar andere tafels.

2.3 Tafel 3

Aan tafel 3 werden de volgende 5 thema's als belangrijk aangestipt:

1. Sociaal wonen
2. Verkeersveiligheid
3. Mobiliteit
4. Sport en cultuur
5. Gezondheid en welzijn

2.3.1 Sociaal wonen

De deelnemers willen een grotere sociale cohesie door onder meer een groter aanbod van openbare, groene ruimtes waar mensen elkaar kunnen ontmoeten dichtbij woonplaatsen, niet enkel in centra. Ook verlangen ze meer sociale woonprojecten. Dit kan onder vorm van nieuwbouw maar ook door bestaande gebouwen te verbouwen. Betaalbaar wonen is ook een werkpunt, wonen wordt alsmaar duurder in eigen gemeente.

2.3.2 Verkeersveiligheid

Verkeer mag minder en beter worden, dus efficiënter. De veiligheid in schoolomgevingen en aan oversteekplaatsen moet beter worden. Een voorstel is om cursussen/workshops aan te bieden om de wegcode op te frissen, vnl. voor senioren.

De inwoners willen ook een strengere aanpak van verkeersovertredingen (fout parkeren, stilstaan op rotonde,...) op elke dag van de week dus ook bij toeristen op zaterdag/zondag.

2.3.3 Mobiliteit

Fietspaden en voetpaden moeten veiliger en toegankelijker worden door beter onderhoud en aanleg. Het gebruik van openbaar vervoer moet aangemoedigd worden door een uitbreiding hiervan.

2.3.4 Sport en cultuur

De inwoners verlangen extra infrastructuur, dit kan gaan om kleine zaken bv. fit-o-meter, trappers aan zitbanken,... maar wel verspreid over de hele gemeente op verschillende plaatsen. Ook het zwembad moet benut worden. Indien hier zelf geen mogelijkheid meer is tot zwemmen wordt er gevraagd om een samenwerking met Diest of Aarschot aan te bieden zodat er daar voordelig kan gezwommen worden. Sportkampen en vakantieactiviteiten zijn ook (te) duur geworden voor sommige groepen. Er wordt gevraagd om bestaande premies en maatregelen kenbaar te maken en te promoten.

Cultuur moet voor iedereen toegankelijk zijn, zowel qua prijs als bevolkingsgroep.

2.3.5 Gezondheid en welzijn

De deelnemers vragen vooral informatie en concrete workshops over gezond leven, bewegen en het blijvend promoten van (goede) initiatieven zoals bv. bewegen op verwijzing.

Ook wordt gevraagd om met andere gemeentes samen te werken op vlak van eerstelijnsverzorging.

2.4 Tafel 4

Aan tafel 4 werden de volgende 5 thema's als belangrijk aangestipt:

1. Fiets
2. Verkeer en openbaar vervoer
3. Sociale contacten stimuleren
4. Digitale communicatie
5. Samenwerking tussen private en publieke instanties

2.4.1 Fiets

Zowel in het globale thema klimaat als duurzame steden werden heel wat acties opgelijst met als rode draad de fiets. Dit gaat van het stimuleren van het fietsgebruik door beloningen, voorzien van oplaadpunten, fietsverhuur vanuit randparkings, etc. tot het voorzien van voldoende veilige fietsinfrastructuur (fietspaden, verlichting, fietssnelweg, etc.).

2.4.2 Verkeer en openbaar vervoer

Onder de noemer verkeer zijn allerlei acties opgenomen die als doel hebben het verkeer vlotter en veiliger te maken. Hierbij worden volgende voorstellen geformuleerd: overwegen wegwerken door het bouwen van tunnels of bruggen, trajectcontrole, het zwaar verkeer dat uit de centra moet worden geweerd, evenals sluipverkeer dat moet worden bestreden. Er wordt ook gesuggereerd het centrum van Scherpenheuvel autovrij te maken en de dienstverlening niet te centraliseren op 1 punt.

Om het aanbod van het openbaar vervoer te verbeteren, wordt gesteld dat tussen gemeentes moet worden samengewerkt en dat bus en trein beter op elkaar moeten worden afgestemd.

Het wagenpark van de stadsdiensten en de lijnbussen moet ook groener gemaakt worden; elektrische laadpunten voorzien is een laatste suggestie.

2.4.3 Sociale contacten stimuleren

In het kader van een goede gezondheid en welzijn is het belangrijk om eenzaamheid te bestrijden en sociale contacten te stimuleren. Dit kan door buurtfeesten en -initiatieven te organiseren en aan te moedigen (ook financieel) en het verenigingsleven te stimuleren. Daarnaast kan worden samengewerkt met organisaties die events organiseren voor jong en oud. Maar ook kleinere initiatieven die ontmoeting mogelijk maken zijn belangrijk (bv. plaatsen met gratis koffie).

2.4.4 Digitale communicatie

Dit thema heeft betrekking op de digitalisering van de communicatie vanuit en met het lokaal bestuur enerzijds en de toegang tot internet anderzijds.

Het creëren van een aantrekkelijke website, vertrekkende vanuit de bezoeker (zowel de inwoner als toerist) wordt als belangrijkste element aangegeven. Daarnaast ook zaken als stemcomputers in plaats van stemmen op papier en het verbeteren van het e-loket.

Daarnaast is de toegang tot het internet van belang, met voorgestelde acties zoals het plaatsen van publieke pc's in elke dorpskern, gratis wifi op pleinen, het organiseren van lessen rond het gebruik van internet, ...

2.4.5 Samenwerking tussen publieke en private instanties

Onder deze noemer worden allerlei initiatieven opgenomen waarbij er wordt samengewerkt tussen de lokale overheid en de inwoners inzonderheid rond milieu en klimaat. Dit gaat van het subsidiëren van herbruikbare luiers, het bannen van plastic zakjes in de winkels, het stimuleren van vegetarisch eten over het steunen van bio boeren, het plaatsen van voldoende vuilnisbakjes en het verbieden van sproeien van pesticiden en herbiciden.

Hierbij wordt ook vermeld het uitkeren van gemeentelijke subsidies voor klimaatvriendelijke maatregelen die inwoners in huis nemen.

2.5 Tafel 5

Aan tafel 5 werden de volgende 5 thema's als belangrijk aangestipt:

1. Ruimtelijke ordening
2. Werkgelegenheid
3. Horeca en cultuur
4. Meer groen
5. Jeugd

2.5.1 Ruimtelijke ordening

De deelnemers rond deze tafel zijn van oordeel dat veel problemen hun oorzaak vinden in onze slechte ruimtelijke ordening. Ze willen dat het bestuur actief meewerkt aan de betonstop en afbouw van de lintbebouwing. Graag ook aanleg van veilige fietspaden naar het voorbeeld van Nederland.

2.5.2 Werkgelegenheid

De lokale economie kan nog meer en beter gepromoot worden. De inwoners willen investeringen zien voor de werkgelegenheid in de buurt: horeca, KMO zone,... Meer werkgelegenheid in de buurt kan de sociale cohesie bevorderen.

2.5.3 Horeca en cultuur

De inwoners willen een levendig Scherpenheuvel-Zichem, met culturele activiteiten het ganse jaar door. Ook de horeca kan hier baat bij hebben, en zou op deze manier extra ondersteund kunnen worden.

2.5.4 Meer groen

De deelnemers vragen aandacht voor groen binnen onze stad. Niet alleen een groenere ruimtelijke ordening met oasen van groen in de woonwijk, energiescans van de huizen,... maar ook een groener beleid met oog voor alternatieve vormen van mobiliteit (auto delen, beter fietsbeleid, betere uitwerking van het openbaar vervoer,...).

2.5.5 Jeugd

De inwoners vragen meer initiatieven rond jeugdwerking. Er zijn momenteel onvoldoende ontmoetingsplaatsen voor kinderen en jongeren. Ook vragen ze meer investeringen in activiteiten voor kinderen en jongeren. Het probleem van overlast dat teweeg wordt gebracht door 'hangjongeren' zou hierdoor kunnen aangepakt worden.

2.6 Tafel 6

Aan tafel 6 werden de volgende 5 thema's als belangrijk aangestipt:

1. Mobiliteit en veiligheid in het verkeer
2. Dorpswerking en buurt
3. Bestuur
4. Klimaat
5. Ruimtelijke ordening

2.6.1 Mobiliteit en veiligheid in het verkeer

De inwoners verwachten het behoud van de treinstations en een verbeterd aanbod van het openbaar vervoer. Dit houdt ook in dat er voldoende parking moet zijn. Daarnaast vragen ze een fiets- en wandelvriendelijk beleid: veilig en vlot overal geraken door een goede aansluiting van de wandel- en fietspaden en fietsautotrades. Fietsverhuur of deelfietsen zou een meerwaarde kunnen betekenen.

2.6.2 Dorpswerking en buurt

Het is duidelijk dat aan deze tafel de nood aan een dorpsleven primeert: activiteiten moeten kunnen doorgaan in eigen dorp, met voldoende ruimte voor verenigingen. Buurtwerking, buurtfeesten en een opwaardering van het dorpsleven moeten er voor zorgen dat mensen elkaar leren kennen en helpen.

2.6.3 Bestuur

De deelnemers vragen naar een langetermijnvisie en een ambitieus beleid, die ondersteund en uitgevoerd worden door bekwame medewerkers. Er moet wel voldoende rekening worden gehouden met de historiek en de eigenheid van de stad.

2.6.4 Klimaat

Acties tegen overstromingen zijn nodig om de woningen te vrijwaren. Bij watertekort daarentegen moet er een buffer zijn om water op te slaan. Ook het gebruik van duurzame energie en de opslag van energie is een prioriteit. Cng-brandstof kan zorgen voor minder CO₂-uitstoot.

Het stadsbestuur moet hierin een voorbeeldfunctie vervullen én voldoende informeren en sensibiliseren.

2.6.5 Ruimtelijke ordening

De deelnemers aan deze tafel vragen naar een goede visie en planning rond ruimtelijke ordening: geen nieuwe lintbebouwing, waardoor de groene ruimte tussen de dorpskernen behouden blijft en geen wildgroei aan appartementen. Beide tasten het sociale weefsel aan volgens deze deelnemers. Er is vraag naar voldoende en goed onderhouden openbaar groen, met een goede mix tussen wandelen en spelen.

2.7 Tafel 7

Aan tafel 7 werden de volgende 5 thema's als belangrijk aangestipt:

1. Sociale contacten tussen jong en oud
2. Een propere stad
3. Sport voor iedereen
4. Iedereen digitaal
5. Eigen kweek

2.7.1 Sociale contacten tussen jong en oud

Jong en oud moeten gestimuleerd worden om sámen te werken aan een Scherpenheuvel-Zichem waar het goed leven is. De deelnemers willen een beetje terug naar hoe het dorpsleven vroeger was. Ze vinden het belangrijk dat de kinderen kunnen ravotten in de natuur, dit door het openstellen van kleine paadjes en natuurdomeinen. De deelnemers willen meer vrijwilligers inschakelen (jong én oud), bijvoorbeeld in rustoorden. Dit kan er toe leiden dat de rustoorden goedkoper worden.

2.7.2 Een propere stad

Netheid begint bij elke inwoner. Toch vragen de deelnemers meer inspanningen van de lokale overheid om de openbare domeinen beter te onderhouden. Zij willen dat de inwoners met de stad een 'netheidscharter voor een proper Scherpenheuvel-Zichem' kunnen ondertekenen met aandacht voor het sorteren van afval, organiseren van opruimacties voor zwerfvuil, proper houden van voetpaden met een zuigmachine, ...

2.7.3 Sport voor iedereen

De deelnemers willen sporten voor iedereen toegankelijk maken, jong en oud, rijk en arm. Zij stellen voor om het lidgeld van de sportclubs te verlagen. Zij vragen ook meer begeleiding voor sportbeoefenaars van alle leeftijdscategorieën.

2.7.4 Iedereen digitaal

De deelnemers van deze tafel vinden dat alle doelgroepen aansluiting moeten kunnen vinden bij de digitale wereld. Zij willen gratis wifi in alle openbare gebouwen. Van de lokale overheid verwachten ze dat de digitale informatie up to date gehouden wordt. De toegang tot de dienstverlening van de stad kan uitgebreid worden door een ruimere invoering van het digitaal loket. Drempelverlagende cursussen kunnen een stimulans zijn om iedereen online te krijgen.

2.7.5 Eigen kweek

De deelnemers zijn vragende partij voor stadstuintjes, waar ieder die dit wil eigen groenten kan kweken. De nadruk ligt hier op het kweken van groenten zonder chemicaliën. Naast de stadstuintjes vragen ze meer bloembakken in de buurten, waar de inwoners zelf creatief mee aan de slag kunnen gaan. De inwoners kunnen de bloembakken ook zelf onderhouden.

2.8 Tafel 8

Aan tafel 8 werden de volgende 5 thema's als belangrijk aangestipt:

1. Financiën
2. E-diensten
3. Openbaar vervoer
4. Faciliteren van de ontwikkeling van jongeren
5. Sport/Senioren

2.8.1 Financiën

De deelnemers aan deze tafel vinden het thema Financiën het meest belangrijk. Zij vragen een budget in evenwicht en stellen voor om de aanvullende personenbelasting te verminderen van het huidige 8,5 % naar 7,5 %.

2.8.2 E-diensten

De inwoners verwachten een actuele gemeentelijke website, die overzichtelijk is. Ze vinden digitalisering goed maar benadrukken dat persoonlijke dienstverlening ook belangrijk blijft. Bij de digitale dienstverlening is eenvoud van belang. En voor alles wat met e-diensten te maken heeft, is privacy van belang.

De deelnemers van deze tafel vinden het een goed idee dat de gemeentediensten op afspraak zouden werken. Er is ook vraag naar de mogelijkheid om overal elektronisch te kunnen betalen. Er wordt voorgesteld om een meldnummer voor defecten te installeren. En de vraag wordt gesteld om in de openbare bibliotheek e-boeken te kunnen ontlenen.

2.8.3 Openbaar vervoer

Voor openbaar vervoer zijn er verschillende voorstellen geformuleerd, zowel bij het thema 'Klimaat' als bij het thema 'Duurzame steden en gemeenschappen'.

De deelnemers van deze tafel zijn vragende partij om de beide stations van Testelt en Zichem te behouden als stopplaats. Hierbij horen ook betere verbindingen met andere stations en uitbreiding van het aantal tijdstippen dat er treinen stoppen. Er is vraag naar meer openbaar vervoer, maar ook naar goedkoper openbaar vervoer. Er wordt ook gevraagd naar een alternatief voor de belbus. Betere en meer duidelijke info aan de haltes voor het openbaar vervoer zijn ook van belang. De deelnemers van de tafel stellen voor om te zorgen voor openbaar vervoer tussen de woonkernen.

De deelnemers stellen voor om meer fietspaden en voetpaden aan te leggen. Het onderhoud van de wegen, en dan vooral van de kleinere wegen, komt naar voren als belangrijk thema. De vraag wordt gesteld wat het toekomstig parkeerbeleid van de stad zal inhouden, waarbij de voorkeur wordt gegeven aan niet-betalend. Autodelen tussen inwoners en de stad kan bijdragen tot meer duurzaamheid. Het verkeersvrij maken van het centrum van Scherpenheuvel wordt eveneens op tafel gelegd als voorstel, evenals het voorzien van een ring rond Scherpenheuvel.

2.8.4 Faciliteren van de ontwikkeling van jongeren

De deelnemers van tafel 8 vragen naar meer voorzieningen waar jongeren op een veilige manier kunnen samen komen. Ook het uitbreiden van het aantal speeltuinen en van het speelgebied worden als belangrijk ervaren. Er moet duidelijk geïnvesteerd worden in jeugdwerking.

2.8.5 Sport/Senioren

Deze twee thema's werden door werktafel 8 als evenwaardig weerhouden.

De deelnemers vragen meer faciliteiten voor sport, ook voor mindervaliden en in het bijzonder voor rolstoelgebruikers. Sport moet ook betaalbaar zijn voor iedereen. Een sterke uitspraak aan deze tafel is 'Een stad zonder zwembad is geen stad (die naam waardig)'.

Voor de senioren vraagt men een loket voor mantelzorgers en betere mantelzorg. Volgens de deelnemers aan deze tafel dient het lokale bestuur ouderen te sensibiliseren om meer te bewegen. Men vraagt voldoende pensioen om het verblijf in het rusthuis later te kunnen betalen.

2.9 Tafel 9

Aan tafel 9 werden de volgende 5 thema's als belangrijk aangestipt:

1. Speelpleinen en recreatie
2. Gratis WIFI overal en voor iedereen
3. Toerisme bevorderen
4. Kansarme kinderen helpen
5. Samenwerking tussen stad en verenigingen

2.9.1 Speelpleinen en recreatie

De inwoners rond deze tafel vinden dat het bestuur nog meer moet investeren in speelpleintjes en recreatieve activiteiten om kinderen en jongeren bij elkaar te brengen. Dit zou ook de ouders op een positieve manier met mekaar in contact brengen.

2.9.2 Gratis WIFI overal en voor iedereen

De inwoners vinden het belangrijk dat er in alle openbare gebouwen gratis WIFI ter beschikking is.

2.9.3 Toerisme bevorderen

Scherpenheuvel-Zichem is een toeristische plaats die nog meer kan gepromoot worden, ook de lokale economie kan hier wel bij varen.

2.9.4 Kansarme kinderen helpen

Kansarmoede steekt meer en meer de kop op. Het bestuur moet investeren in gezinnen die het moeilijk hebben, en zeker oog hebben voor kinderen in kansarme gezinnen.

2.9.5 Samenwerking tussen stad en verenigingen

De deelnemers vragen een betere en nauwere samenwerking tussen stad en verenigingen. Verenigingen hebben het alsmoer moeilijker om het hoofd boven water te houden, extra hulp en samenwerking is meer dan welkom.

2.10 Kook je fit-tafel

Op 2 mei 2019 werd aansluitend bij de kookactiviteit een bevraging georganiseerd van de deelnemers, allen cliënten van het OCMW. De resultaten zijn hier anders weergegeven, omdat deze groep gezamenlijk brainstormde. Zij uitten al hun ideeën en bekommernissen, maar moesten hierin geen top 5 bepalen.

2.10.1 Gezondheid

Voor mensen in armoede is een gezonde levensstijl niet steeds vanzelfsprekend; bovendien vormen kosten van gezondheidszorg die niet in aanmerking komen voor terugbetaling een probleem.

Volgende elementen kwamen aan bod in de bespreking:

- Vervoer naar ziekenhuis of gezondheidszorg is niet eenvoudig indien men niet over een wagen beschikt. Zelfs de belbus is vaak moeilijk voor mensen die moeilijk te been zijn. Kan een Minder Mobielen Centrale worden overwogen?
- Kinderen met beperking zijn niet altijd welkom in speelpleinwerking, sportverenigingen, jeugdbewegingen,... Kan de stad G-sport initiatieven ondersteunen en een eventueel specifieke opleiding voor monitoren organiseren?
- Reglement financiële ondersteuning: bepaalde kosten voor medische zaken worden niet terugbetaald, maar zijn wel noodzakelijk om beter te worden. Bv. lenzen i.p.v. bril: dit is medisch nodig, maar wordt niet terugbetaald.
- De criteria om in aanmerking te komen voor een voedselpakket zijn nogal streng.
- Samen bewegen, samen koken,... zijn zeer goede initiatieven en moeten zeker behouden blijven, want ze zorgen voor sociale cohesie. De drempel om deel te nemen aan deze initiatieven is er bij bepaalde mensen nog.
- Een bewegingscoach kost 60 euro per uur. Op voorschrift van de huisdokter kost dit 10 euro, maar niet iedereen heeft een huisdokter. Het bedrag is voor sommigen nog te hoog.

2.10.2 Duurzame steden (mobiliteit, openbare ruimte, ...)

In het kader van dit thema kwam vooral mobiliteit aan bod. Het aanbod in openbaar vervoer is beperkt. Door de uitgestrektheid van de gemeente is het niet steeds evident om overal ter plaatse te geraken indien men niet over een wagen beschikt.

Volgende elementen kwamen aan bod in de bespreking:

- Citaat: 'Vanuit Scherpenheuvel is het makkelijker om naar Leuven te verplaatsen, dan naar Averbode'.
- Op welke manier kan de stad de dienstverlening tot bij de minder mobiele mensen brengen? Voorbeelden: bib op verplaatsing, weggeefbibjes,...
- Woonkwaliteit: het is moeilijk om betaalbaar en veilig te wonen. Zelfs als huren gebeurt via SVK, duurt het zeer lang om noodzakelijke herstellingen te laten doen. De panden van SVK voldoen niet altijd. De organisatie heeft te veel werk, zodat niet aan kwaliteitsopvolging wordt gedaan.
- Huursubsidies worden enkel gegeven als er vanuit een ongezonde naar een gezonde woning wordt gegaan (Vlaanderen).
- Slechte woonkwaliteit heeft als gevolg dat men vaker ziek is.
- De samenwerking met mensen van woonloket loopt heel goed.

2.10.3 Innovatie en technologie

Toegang tot internet is niet evident voor mensen in armoede. Hierdoor ontstaat er een digitale kloof.

Volgende elementen kwamen aan bod in de bespreking:

- Opleidingen, infoavonden, etc. aanpassen aan verschillende niveaus, ook beginnersopleidingen voorzien.
- Thuis toegang hebben tot internet is niet voor iedereen haalbaar. Gratis wifi in het centrum zoals in andere steden zou helpen.
- Openbare plaatsen voorzien voor computers in elke deelgemeente.

2.10.4 Armoede

Onder dit thema zijn alle elementen gegroepeerd die niet onmiddellijk onder de andere konden worden gebracht.

Volgende elementen kwamen aan bod in de bespreking:

- Afval kost veel geld. Men weet niet altijd hoe afval te vermijden. Herbruikbare netjes, zakken,... promoten.
- Kunnen er per jaar een aantal vuilniszakken gratis ter beschikking worden gesteld?
- Eenzaamheid van ouderen: er zijn weinig activiteiten voor mensen die niet in verenigingen zitten.
- Buurtwerking ontbreekt, met name lokale ontmoetingspunten om ouderen, armen, etc. te kunnen bereiken.
- Klusjesdienst: er is een beperking van een aantal maal groenonderhoud per jaar, terwijl sommige mensen niets meer in de tuin kunnen doen.
- Poetsdienst: het is heel goed dat dit naargelang inkomen is, want met dienstencheques zijn lagere inkomens in het nadeel.
- Socio-culturele premie open trekken, ook voor volwassenen. Is het mogelijk om via de identiteitskaart directe korting geven in plaats van elke keer vragen om terug te betalen.
- Steunpunt vakantieparticipatie is te weinig bekend. Dit moet het bestuur opnieuw onder de aandacht brengen.

Aanpassing communicatie op doelgroep: in het hele gesprek is duidelijk dat deze groep niet steeds op de hoogte is van de bestaande initiatieven. Het bestuur moet hier rekening mee houden bij keuze van media, maar kan ook via maatschappelijk werkers communiceren.

2.10.5 Klimaat

Het thema klimaat speelt vooral indirect bij deze doelgroep.

Volgende elementen kwamen aan bod in de bespreking:

- Infoavond rond plasticbeperking, recyclage,...
- Energie: hout, steenkool,... Het is heel positief dat de steun gelijkgetrokken is voor andere verwarmingsbronnen dan mazout, dit is heel goed.
- Het is onveilig voor fietsers dat het licht 's nachts wordt gedoofd.
- Energiescans terug opstarten.
- Repair cafés regelmatig en overall organiseren: op verschillende locaties, liefst 1 keer per maand.
- Weggeef- of ruilbeurs organiseren.

3 Analyse van de kernpunten uit de participatiemomenten

De resultaten uit het vorige hoofdstuk werden ondergebracht in een aantal koepels. Dit geeft ons een duidelijk beeld welke thema's door de inwoners als belangrijk ervaren worden.

3.1 Vrije tijd, met inbegrip van verenigingen

De inwoners verwachten een levendig Scherpenheuvel-Zichem, met activiteiten het ganse jaar door.

Cultuur moet voor iedereen toegankelijk zijn, zowel qua prijs als bevolkingsgroep. Extra ondersteuning aan de verenigingen en samenwerking tussen stad en verenigingen kunnen hieraan bijdragen.

Er is veel vraag naar meer voorzieningen waar jongeren op een veilige manier kunnen samenkomen. Een uitbreiding van het aantal speeltuinen en speelgebied en de organisatie van recreatieve activiteiten brengen niet alleen kinderen en jongeren bij elkaar, maar brengt ook (groot)ouders met elkaar in contact. Dit zou ook overlast door hangjongeren kunnen verminderen. Er moet forser geïnvesteerd worden in jeugdwerking.

Sporten moet voor iedereen toegankelijk zijn. Een verlaging van het lidgeld van sportclubs, meer begeleiding voor alle leeftijdscategorieën en sportmogelijkheden voor mindervaliden worden hierbij aangehaald. De vraag naar de heropening van het zwembad of, indien dit niet kan, minstens een samenwerking met de buurgemeentes voor voordelig zwemmen komt regelmatig terug. Er moet ook bredere sportinfrastructuur komen, zoals fit-o-meters, trappers aan de zitbanken en dit verspreid over de hele gemeente.

Het is nodig in al deze facetten rekening te houden met beperkingen en belemmeringen van de inwoners om hier aan deel te nemen. Kinderen met een beperking kunnen niet altijd terecht bij initiatieven zoals speelplein, sportverenigingen, jeugdbewegingen, ed. Het is belangrijk hier aandacht voor te hebben via extra ondersteuning voor organisatoren, opleiding voor monitoren,... Voor premies zoals de socio-culturele participatiepremie is het beter een directe korting toe te kennen en niet elke keer een aanvraag tot terugbetaling te doen.

3.2 Mobiliteit en verkeer

De verbetering van de faciliteiten voor langzaam verkeer en de verdere uitbreiding van het openbaar vervoer staan duidelijk hoog op de agenda.

Om korte verplaatsingen met de fiets of te voet te stimuleren, moet er voldaan worden aan een aantal structurele maatregelen. Zo is er onder andere een noodzaak aan veiligere en toegankelijker fiets- en voetpaden door beter onderhoud, aanleg en aansluiting en het verbeteren van de verkeersveiligheid aan de scholen en oversteekplaatsen.

Het is nodig beide stations te behouden, maar met betere verbindingen en een uitbreiding van de tijdstippen. Het openbaar vervoer tussen de woonkernen moet fel verbeteren. Meer mogelijkheden voor openbaar vervoer, zorgen dat het gebruik ervan wordt aangemoedigd.

De stad moet carpooling voor werkverkeer stimuleren.

Voldoende parking blijft een aandachtspunt.

Er kwamen een aantal concrete voorstellen om de verkeersveiligheid en mobiliteit te verhogen:

- Workshops organiseren om de wegcode op te frissen
- Verkeersovertradingen door de week en in het weekend strenger aanpakken
- Overwegen wegwerken door tunnels of bruggen
- Trajectcontrole invoeren op bepaalde routes
- Zwaar verkeer uit de centra weren
- Het centrum van Scherpenheuvel autovrij maken, eventueel door de invoer van een ring rond Scherpenheuvel
- Fietsverhuur of deelfietsen mogelijk maken
- Autodelen
- Gebruik maken van een Minder Mobielen Centrale, aangezien de belbus niet altijd haalbaar is voor minder mobiele mensen.
- Een goed onderhoud van de (kleinere) wegen

Tot slot haalt één van de werkgroepen aan dat er mogelijkheden zitten in gedecentraliseerde dienstverlening.

3.3 Klimaat, milieu en afval

De inwoners hechten veel belang aan duurzaam energieverbruik en vinden dat de lokale overheid daarin een voorbeeldrol moet spelen:

- Groener wagenpark voor de stadsdiensten
- Elektrische laadpunten voorzien, eventueel op zonne-energie
- Voortrekker zijn voor extra windmolens op het grondgebied
- Ledverlichting voor straatverlichting met sensoren
- Na middernacht straatlampen dimmen
- Groepsaankoop voor aankoop kleine zonnepanelen
- Gemeentelijke subsidies voor klimaatvriendelijke maatregelen in huis
- Energiescans van de huizen

De stad moet klaar zijn voor de uitdagingen die het klimaat stelt. Dit wil zeggen dat er actie moet ondernomen worden tegen overstromingen, er een buffer moet zijn bij watertekort,... Een sterk afkoppelingsbeleid van de rioleringen kan hierin helpen.

De inwoners willen inspanningen leveren om de hoeveelheid afval te verminderen en om afval gesorteerd aan te bieden. Zwerfvuil kan verminderd worden door op het openbaar domein voldoende vuilnisbakjes te voorzien, eventueel met de mogelijkheid om afval te sorteren.

Andere voorstellen zijn:

- Statiegeld voor pet-flessen en brik
- Bannen van plastic zakjes in winkels
- Meer controle op illegaal verbranden van huisvuil
- Subsidie voor herbruikbare luiers
- Opruimacties voor zwerfvuil aanmoedigen en ondersteunen

De stad moet voldoende informeren en sensibiliseren. Tips en infoavonden over hoe afval vermijden of recyclen, regelmatig weerkerende repair cafés op verschillende locaties, weggeef- of ruilbeurzen organiseren,... dit alles kan bijdragen aan een vermindering van de hoeveelheid afval.

Informatie en sensibilisering is ook noodzakelijk als het gaat over een beperking van het gebruik van pesticiden en herbiciden.

Burgers willen werk maken van duurzame voedingsgewoontes. De stad kan hiertoe vegetarisch eten stimuleren, bio boeren steunen,...

3.4 Digitale communicatie en digitale voorzieningen

Burgers vragen naar een aantrekkelijke website, vertrekkend vanuit de bezoeker. De informatie hierop moet uiteraard steeds up to date zijn. Een verbetering en verruiming van het e-loket is noodzakelijk, zonder hierbij de persoonlijke dienstverlening uit het oog te verliezen. Uiteraard moet hierbij steeds aandacht zijn voor de privacy van de gebruiker. Werken op afspraak kan een meerwaarde zijn voor processen die niet digitaal kunnen afgehandeld worden.

Niet iedereen heeft toegang tot een computer en/of het internet. Daarom wordt voorgesteld publieke pc's te voorzien in elke dorpskern of in enkele openbare gebouwen. Daarnaast komt de vraag naar gratis wifi op deze plaatsen ook meermaals terug.

Burgers verwachten dat het bestuur meewerkt aan het 'mediawijs' maken van haar inwoners. Dit betekent dat de stad een voortrekker moet zijn in het organiseren van drempelverlagende cursussen rond het gebruik van internet, digitale afhandeling van bepaalde zaken,...

Verdere suggesties:

- Mogelijkheid tot elektronisch betalen in alle locaties
- Meldnummer voor defecten
- E-boeken in de bibliotheek

3.5 Sociale contacten en buurtwerking

Aan bijna elke tafel staat het versterken van de sociale cohesie bovenaan in de prioriteitenlijst. Dit uit zich niet enkel in het samenbrengen van mensen, maar ook in het ruimtelijk mogelijk maken en creëren van ontmoetingsplaatsen (zie ook 3.6 Ruimtelijke ordening en (sociaal) wonen).

Er is een nood aan initiatieven om eenzaamheid te doorbreken. Het organiseren van activiteiten in eigen dorp en de uitbouw van buurtwerking en buurtfeesten zorgen voor een opwaardering van het dorpsleven. Door ontmoeting mogelijk te maken in bv. gratis koffiehoekjes en in speel- en recreatieruimtes, kunnen mensen nieuwe contacten leggen. Door vrijwilligers in te schakelen in bv. rustoorden kunnen ook nieuwe contacten gelegd worden.

Door dienstverlening naar de mensen brengen via een bib op verplaatsing, het mogelijk maken van weggeefbibjes,... wordt het isolement doorbroken.

3.6 Ruimtelijke ordening en (sociaal) wonen

Een doordachte ruimtelijke planning zorgt ook voor sociale cohesie. Dit betekent een afbouw van de lintbebouwing, geen wildgroei aan appartementen en actief meewerken aan de betonstop, zonder hierbij het betaalbaar wonen uit het oog te verliezen. Meer sociale woonprojecten zorgen voor een betaalbare en veilige woonomgeving.

Er moet aandacht zijn voor groen in onze stad: een groenere ruimtelijke ordening met oasen van groen in de woonwijken, met een leuke mix tussen spelen en beleving. Burgers willen zich graag engageren om samen te werken aan dit openbaar domein, door middel van stadstuinjes, bloembakken waar de buurt zelf mee aan de slag kan,...

De stad moet zich zorgen voor een beter onderhoud van het openbaar domein.

3.7 Armoede en betaalbare bijstand

E is meer hulp en begeleiding nodig voor mensen die financiële problemen hebben, bijvoorbeeld bij het vinden van een job.

Sportkampen en vakantie-activiteiten zijn vaak te duur voor sommige groepen. Het is daarom nodig de bestaande premies, maatregelen en mogelijkheden zoals het Steunpunt Vakantieparticipatie kenbaar te maken en te promoten. De vraag naar aangepaste prijzen voor personen met een handicap en zieken wordt gesteld. We herhalen hier dat het voor premies zoals de socio-culturele participatiepremie beter is een directe korting toe te kennen en niet elke keer een aanvraag tot terugbetaling te doen.

Andere tips:

- Loket voor mantelzorgers
- Betaalbare rusthuizen
- Deel-economie initiatieven zoals kringwinkel en voedselbanken laagdrempeliger en toegankelijker maken

4 Participatie gemeenteraadsleden

4.1 Tafel raadsleden

Aan deze tafel werden de volgende 5 thema's als belangrijk aangestipt:

1. Veiligheid
2. Huisvesting
3. Mobiliteit
4. Ontmoeten
5. Industriepark

4.1.1 Veiligheid

De deelnemers willen dat Scherpenheuvel-Zichem inzet op een 'zero tolerantie drugsbeleid'. De installatie van camera's (vaste en mobiele) zou een groter veiligheidsgevoel bij de inwoners kunnen creëren.

4.1.2 Huisvesting

Er moeten meer sociale woningen komen, meer oog voor de kwetsbare groepen in onze maatschappij. Ook extra aandacht voor een energiezuinig en betaalbaar woonbeleid.

4.1.3 Mobiliteit

De deelnemers gaan voor meer aandacht voor de zwakke weggebruiker binnen het centrum. Ze stellen voor om fietsstraten en fietszones in te richten en om vrachtwagens tijdens de spits uit het centrum te weren.

4.1.4 Ontmoeten

De raadsleden rond de tafel vragen meer ontmoetingsmomenten tussen diverse 'groepen' binnen de bevolking (ouderen, jongeren, autochtonen, allochtonen,...) om alzo de sociale cohesie binnen onze stad te bevorderen.

4.1.5 Industriepark

De uitbouw van een industriepark is belangrijk voor onze stad, dit heeft een gunstig effect op de tewerkstelling en de lokale economie.

5 Communicatie

De volledige nota wordt teruggekoppeld aan het college van burgemeester en schepenen op maandag 13 mei. De andere mandatarissen ontvangen dezelfde nota na het participatiemoment dat op 16 mei voor hen georganiseerd wordt.

De krachtlijnen worden nadien ook teruggekoppeld aan het personeel, de deelnemers van de participatiemomenten en de lokale pers.

Bijlage 1: Alle ideeën van de participatieavond verzameld